

Stichting tot Instandhouding van het
**Museum van de
Kanselarij der
Nederlandse Orden**

---

nieuwsbrief, nr. 8.1, april 2021

Beste lezer,

De digitale nieuwsbrief van de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden verschijnt drie keer per jaar.

inhoud

In deze Nieuwsbrief vragen wij aandacht voor een drietal onderwerpen. Het eerste onderwerp is de uitreiking van Koninklijke onderscheidingen, de zogenaamde lintjesregen. Dan volgt een artikel over de ridderorden van luitenant-admiraal Van Kinsbergen (1735-1819) en tenslotte een toepasselijk artikel in tijden van corona over epidemieën. Met medewerking van dr. G.P. Sanders, conservator Orden en Onderscheidingen Paleis Het Loo en B.A. Steevensz, secretaris van de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden.

Donateur worden

Als donateur van de Stichting tot Instandhouding ondersteunt u het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden. Dankzij uw donatie is de stichting in staat om aan de verzameling van het museum nieuwe, bijzondere aanwinsten toe te voegen. Uw donatie kunt u overmaken op rekening NL03INGB0000155845 t.n.v. Sticht Instandh. Museum Kanselarij Ned Orden.

Meer informatie vindt u via <https://kanselarijmuseum.nl/over-het-museum/donateur-worden>.

uw mening telt

Eventuele op- of aanmerkingen, suggesties, vragen of aanvullingen naar aanleiding van deze nieuwsbrief kunt u doorgeven aan het secretariaat van de Stichting tot Instandhouding van het Museum van de Kanselarij der Nederlandse Orden. Mocht u geen prijs meer stellen op de nieuwsbrieven, dan kunt u dat per email laten weten. Uw gegevens zullen dan uit het adressenbestand worden verwijderd.

Stuur een email naar: secretariaat@kanselarijmuseum.nl onder vermelding van 'opzegging digitale nieuwsbrief'.

Stichting tot Instandhouding van het
**Museum van de
Kanselarij der
Nederlandse Orden**

Lintjesregen 2021

De Algemene Gelegenheid voor het uitreiken van Koninklijke onderscheidingen op de laatste werkdag vóór de verjaardag van Zijne Majesteit de Koning, de Lintjesregen, vindt plaats op maandag 26 april.

De burgemeesters in het land zullen voor 13:00 uur contact opnemen met de te decoreren burgers om hen te vertellen dat het Zijne Majesteit de Koning heeft behaagd om hen te benoemen in een ridderorde. In het Caribisch deel van het Koninkrijk zullen de gouverneurs en gezaghebbers dat doen en in het buitenland de ambassadeurs.

Door het coronavirus heeft de Lintjesregen ook dit jaar een ander karakter: de uitreikingen van de versierselen kan plaatsvinden van 26 april tot en met 1 mei. Uiteraard met inachtneming van de coronamaatregelen.

2.832 burgers gedecoreerd

Voor de lintjesregen 2021 heeft het Kapittel voor de Civiele Orden zich gebogen over 3117 voorstellen voor Koninklijke onderscheidingen die zijn ingediend door burgers en maatschappelijke organisaties. Vandaag, 26 april, worden 18 personen benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. En er zijn 2814 benoemingen in één van de zes graden in de Orde van Oranje-Nassau. Van alle gedecoreerden is 86% benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau.

ridders overzee

In het Caribisch deel van het Koninkrijk krijgen 76 personen een Koninklijke onderscheiding. In Aruba worden dit jaar 33 mensen gedecoreerd, in Bonaire 6, in Curaçao 31, in St. Eustatius 7 en in St. Maarten 3.

opmerkelijke benoemingen

Mevrouw Claudia de Breij geniet nationale bekendheid als cabaretier, musicus, presentator en schrijver. Vanwege haar artistieke betekenis en haar grote sociaal-maatschappelijke betrokkenheid wordt zij benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw.

De heer Govert de Roos die door gebruik te maken van een vervalst pasje foto's kon maken van de 'bed in peace' van John Lennon en Yoko Ono. Hij was toen 15 jaar. In de afgelopen 50 jaar zijn veel nationale en internationale beroemdheden door hem gefotografeerd. Hij wordt gezien als de grondlegger van de Nederlandse glamourfotografie. Daarnaast steunt hij belangeloos goede doelen. Hij wordt benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Stichting tot Instandhouding van het
**Museum van de
Kanselarij der
Nederlandse Orden**

De ridderorden van Van Kinsbergen

In 1806 stichtte Lodewijk Napoleon de eerste ridderorde in Nederland. Tot die tijd telde ons land weinig mensen die een onderscheiding droegen. Op dat moment was luitenant-admiraal Jan Hendrik van Kinsbergen (1735-1819) de hoogst gedecoreerde Nederlander.

In buitenlandse dienst

Nadat Van Kinsbergen enkele jaren bij de admiraliteit van Amsterdam had gediend, vertrok hij in 1771 naar Rusland. Daar deed hij in de Russisch-Turkse Oorlog (1768-1774) de nodige gevechtservaring op. Weer terug in de Republiek speelde hij een belangrijke rol bij de slag bij Doggersbank in augustus 1781. In de jaren '90 van de 18de eeuw leidde Van Kinsbergen de verdediging tegen de legers van de Franse revolutie die de Republiek binnenvielen.

Binnen- en buitenlands eremetaal

Tijdens zijn Russische jaren werd Van Kinsbergen benoemd in de Orde van Sint Joris, de belangrijkste orde voor dapperheid van het Russische keizerrijk. Voor de slag bij Doggersbank kreeg hij in 1781 de door stadhouder Willem V ingestelde gouden Doggersbankmedaille. En toen hij in 1795 een betrekking als eerste viceadmiraal van Denemarken aanvaardde, kwam daar ook nog de Orde van de Dannebrog bij. Na 1806 volgde een ware stortvloed aan eremetaal: Van Kinsbergen werd benoemd tot grootkruis in de Orde van de Unie (1807), de Russische orden van Sint Andreas, Sint Alexander Nevsky en Sint Anna (1808), de Franse Orde van de Reünie (1812) en de Militaire Willems-Orde (1815).

Een bijzondere gesp

Tot de verzameling van de stichting behoort een bijzonder miniatuur van de Doggersbankmedaille in goud. Het dateert van na 1813. Het lint waaraan het hangt, is een combinatie van de Orde van Sint Joris en Sint Andreas. Van Kinsbergen was de enige die al deze onderscheidingen bezat en een van de laatste nog levende officieren die in 1781 de gouden Doggersbankmedaille hadden ontvangen. Het bijzondere miniatuur behoorde ooit aan hem toe.

Stichting tot Instandhouding van het
Museum van de
Kanselarij der
Nederlandse Orden

Beloningspenningen voor epidemieën

Al meer dan een jaar lang is de wereld in de ban van het coronavirus. Het heeft ons spraakgebruik verrijkt met nieuwe begrippen als *anderhalvemetersamenleving*, *Astra Zeneca* en *Pfizer BioNTech*. Maar besmettelijke ziekten zijn van alle tijden. En ... vroeger vormden zij de aanleiding voor het uitreiken van tal van beloningspenningen. De collectie van de stichting bevat daarvan enkele fraaie voorbeelden.

De beloningspenning voor koepokvaccinaties

Rond 1796 ontwikkelde de Britse arts Edward Jenner als eerste een vaccin tegen het zeer dodelijke pokkenvirus. Dit zogenaamde koepokvaccin bleek uitermate effectief. Om het inenten ermee te stimuleren, stelde koning Lodewijk Napoleon in november 1808 een gouden beloningspenning in ter waarde van 10 dukaten voor doktoren die in hun departement het grootste aantal inenting hadden verricht. De penning vertoont op de voorzijde een koe in de wei. De Friese arts Sybrand Fockema ontving maar liefst elf gouden inentingspenningen. Eén van deze exemplaren is in het bezit van de stichting.

Beloningspenningen voor de bestrijding van cholera

In de 19de eeuw had Europa met verschillende cholera-epidemieën te kampen. In Nederland en België eiste de ziekte vele tienduizenden doden. In oktober 1828 werd aan 26 Nederlandse artsen die zich door hun *belangeloosheid, hulpvaardigheid, ijverige plichts-ervulling en bevordering van wetenschappelijke kennis* hadden onderscheiden een gouden medaille van 25 dukaten of fl 125 toegekend. Een van hen was de Utrechtse arts Dirk Frederik van der Pant. De aan hem toegekende gouden medaille maakt deel uit van de collectie van de stichting.

Een ander voorbeeld is de zilveren penning met borstbeeld van de Belgische koning Leopold I, die in 1849 aan de student medicijnen L. Delheid te Luik werd uitgereikt. Met gouden letters prijkt zijn naam op het deksel van het etui, waarin de medaille werd uitgereikt.

